

የሻቢያ ሥርዓት ለኢትዮጵያ ሥርዓት ...?

June 22, 2015 -

በአሞራው ውብነት ፣

እሁድ ሰኔ 14 ቀን 2007 ዓ.ም.

ሰሞኑን በሁለት የተለያዩ ጸሐፊዎች ሁለት እጅግ ተቃራኒ የሆኑ መጣጥፎች ለንባብ በቅተዋል። የጽሑፎቹ ጭብጥ የሚያቀነቅነው «ሻቢያ ለኢትዮጵያውያን የነፃነት ትግል እውነተኛ አጋር ሊሆን ይችላል? ወይስ ምንጊዜም ሊታመን የማይችል መሠረታዊ ጠላት ነው?» በሚሉ ኃሳቦች ዙሪያ ነው።

ከሻቢያ መሠረታዊ ባህሪ በመመርኮዝ፣ በአሉታዊው ሁኔታ ትንታኔ ያቀረቡት አቶ አንዱዓለም ተፈራ ናቸው። የ«እስከመቼ» ድረገፅ ባለቤት እና አዘጋጅ የሆኑት አቶ አንዱዓለም «ለፕሬዝዳንት ኢሳያስ አፈወርቅ ምስክር»[i] በሚል ርዕስ ባቀረቡት ጽሑፋቸው፣ እርሳቸው አባል የነበሩበት የኢትዮጵያ ሕዝብ አብዮታዊ ፓርቲ (ኢሕአፓ) ሠራዊት (ኢሕአሠ) ተዋጊ ሆነው በትግራይ፣ በኤርትራ እና በጎንደር ክፍለሀገሮች ከዚያም ድንበር ተሻግረው በሱዳን አገር በሚዘዋወሩበት ወቅት ያጋጠማቸውን፣ ያዩትን እና የተገነዘቡትን አንድ በአንድ እየተነተኑ፣ ማስረጃ በማጣቀስ አቅርበዋል። እንደእርሳቸው ምሥክርነት ሁኔታውን፡-

«ከሁሉ በላይ የተማርኩት፣ ኢሳያስ አፈወርቅ ምን ዓይነት ሰው እንደሆነ ነው። በርግጥ ቀደም ብሎ በኢሕአፓ ላይ የፈጸመው በደል በውል የተመዘገበ ነው። ባጠቃላይ ግን ለኢትዮጵያ ያለው ጠንካራ ጥላቻ፣ ጊዜ የማይሸረው፣ ምንም ዓይነት ድርድር የማያረጋግጠው፣ እና በደም ሥሩ የተተከለ ሰለሆነ፣ ከዚህ ግለሰብ ጋር የሚደረግ ቃለ መጠየቅም ሆነ ከሱ የሚደመጥ በጎ ንግግር ዋጋ የለውም። በርግጥ ከአንድ ድርጅት የግል ፍላጎት ተነስቶ፣ ኢሳያስን እንደጣደግ ማጋነን ይቻላል። ተሸከሞ ማተላቀቅም ይቻላል። ምሽግ ሠጠኝ፣ ማሰልጠኛ ቦታ አቀረበልኝ፣ ገንዘብ ረዳኝ ብሎ ከሱ መጠጋት፣ የወደፊትን የሀገር አደጋ አለማጤን ስለሆነ፣ እንዲህ ባለ ተግባር ላይ የተሰማሩትን ተው! ተብለው እንዲሰሙ ማድረግ ተገቢ ነው። እምቢ ካሉ ግን፣ ሀገራችንን ሊሸጡ ተነስተዋል ብሎ መኮነን ያስፈልጋል። ከጠላት ጋር አብረዋል ብሎ መወንጀል ያስፈልጋል።»

በማለት ይገልጹታል። አቶ አንዱዓለም ተፈራ ስለሻቢያ እና መሪው ኢሳያስ አፈወርቅ በተጨማሪም የተገነዘቡትን እውነታ በዐይን እማኝነት ተመስርተው ምሥክርነታቸውን ሲያቀርቡ፣ በተቃራኒው ወገን የቆሙ ሌላ ሰው ደግሞ ይህንን አቋም በማጣጣል ብቅ ብለዋል። እኒህ ሰው አቶ ኃይለአብርኤል አያሌው ይባላሉ።

አቶ ኃይለአብርኤል ከሁሉ ያስቀደሙት ከዚህ በፊት በፖለቲካ እና የሲቪክ ድርጅቶች ውስጥ የነበሯቸውን ሥልጣኖች በማስተዋወቅ ነው። «የቀድሞው የመሀደድ ህዝብ ግንኙነት ሃላፊ፣ የሕብረት ም/ሊቅ መንበርና የሞረሽ መስራች አባል [ii]» በማለት ራሳቸውን በማስተዋወቅ ይጀምራሉ። በእርሳቸው አገላለጽ መሠረት «የዐማራውን ስም የማጉደፍ እና የማጠልሸት ፕሮፓጋንዳ የተጀመረው በኤርትራ በረሃዎች ነው።» በዚህ ደግሞ «የኤርትራ ተገንጣይ ድርጅቶች [ሻቢያን ጨምሮ ማለት ነው] የትግራይን ነፃ አውጪ ግንባር በማስታጠቅ በኢትዮጵያ ላይ የውክልና ጦርነት እንዲከፍት» ማድረጋቸውን በራሳቸው አንደበት አምነቀል። አሁን እርሳቸው ከጊዜ በኋላ ስለ ኢሳያስ አፈወርቅ እና ስለሚመራው ሻቢያ «ለኢትዮጵያ ቅን አሣቢነት» የተገለጸላቸው ሚሥጢር ግን የዚህ የቀድሞ አቋማቸው ጋር ሲነፃፀር ፍፁም ተቃራኒ የሆነ ነው። በአሁኑ የፖለቲካ አቋማቸው መሠረት፡-

«ሻቢያ ወይም አሁን አለምባቀፍ እውቅና ያለው የኤርትራ መንግስት ለረጅም ዘመን ባካሄደው ትግል ውስጥ አንግቦት የነበረው አብዛኞቹ መፈክሮች በግዜ ሂደት ወይበው በሁኔታዎች ተጽዕኖ ተለውጠው በተፈጠረው አዲስ የሃይል አሰላለፍ ውስጥ ዋና የህልውናው ጠላት ሆኖ በተገኘው በትላንት ተላላኪው ሕውሓት ወያኔ ጋር የሁኔታ ለሌላነቱ ዘመን እብቅቶ በጦርነት ፍጥጫ ውስጥ በሚገኝበት በአሁኑ ወቅት በተፈጠረው የሃይል መሳሳብና ባለው ነባራዊ ሁኔታ አንጻር ተንተርሰው አዲስ የወዳጅነት ምዕራፍ የከፈቱት ኢትዮጵያዊ ሃይሎች አማራጭ የትግል ስልታቸውን ገቢራዊ ለማድረግ ከኤርትራው መንግስት ጋር እያደረጉ ያለው ግንኙነት በኢትዮጵያውያን ዘንድ በድጋፍና ተቃርኖ መሃከል ሲዋሸቅ ቆይቶ በአሁኑ ወቅት በኢትዮጵያ ውስጥ ባለው ዘረኝነት የፖለቲካ አመቃና የክንፍ እጦት የሰላማዊ ትግሉን ምህዳር እጅግ ያጠበበው ከመሆንም በላይ በሰላማዊ መንገድ ለውጥ ይገኛል የሚለው ተሰፋ ጭላማ የዋጠው በመሆኑ አብዛኛው ኢትዮጵያዊ በኤርትራ የተጀመረውን እንቅስቃሴ የመደገፍ አዝማሚያ እየሳየ ያለበት ወቅት ላይ ነን።»

በማለት አንባቢዎቻቸውን ለማመልከት ጥረዋል። ጥረቱ ባልከፋ፣ ሆኖም ነገሩ «ላም ባልዋለበት ኩባት ለቀማ» ሆነ። ለመሆኑ እንዲህ ለሻቢያ ጥብቅና የቆሙት አቶ ኃይለአብርኤል አያሌው ማን ናቸው?

እኒህ ሰው አሁን የት እንደሚኖሩ በግልጽ ባያሳውቁም ከዚህ ቀደም ብሎ በኢሳያስ ካደረጉት ቃለመጠይቅ በመነሣት ዋሽንግተን ዲሲ አካባቢ መሸገው እንደሚኖሩ የአደባባይ ምሥጢር ነው። ሆኖም ከቀድሞ ድርጅቶቻቸው ኃላፊነቶቻቸው እንዴት እንደተለያዩ ግልፅ አላደረጉም። በዚህ ረገድ አቶ አንዱዓለም ስለራሳቸው ሲገልጹ ምንም ሳያፍሩ ከድርጅታቸው ከኢሕአፓ መቼ እንደተለያዩ ይፋ አድርገዋል። ስለሆነም ለአቶ ኃይለአብርኤል በመጀመሪያ ደረጃ ሊቀርብላቸው የሚገባው ጥያቄ «ከእነዚህ ከጠቀሷቸው (ምናልባትም ካልጠቀሷቸው) የቀድሞ የኃላፊነት ቦታዎችም እንዴት እና በምን ምክንያት ለቀቁ?» የሚል ነው። መቼም በአሁኑ ዘመን እንደሆቴል አልጋ ተከራይ ከአንዱ ድርጅት ወደሌላው፣ አንዳንዴም በአንድ ጊዜ የበዙ የፖለቲካ እና የሲቪክ ድርጅቶች አባል መሆን የብልጥነት መለኪያ ተደርጎ ተወስዶ ይሆናል። ነገር ግን እዚህም፣ እዚያም መርገጥ የፖለቲካ ዓላማ ጽናትን አመልካች ሊሆን አይችልም። ስለሆነም እርሳቸው አሁን በሚያምኑበት ሻቢያን « የኢትዮጵያ ነፃነት እና አንድነት ብቸኛ ጠበቃ እና አቀዳጅ» መሆኑን በሚያሳዩ የትግል መሥመር ታግለው እስከዛሬ ምን ውጤት እንዳሰገኙ ለአንባቢዎቻቸው በተጨማሪም ሊያቀርቡ ይገባል። አልያ ግን ሁሉንም ሻቢያን የሚቃወሙ ኢትዮጵያውያንን፣ በተለይም ዐማራውን ከፊፅም ጥፋት ለመታደግ የተቋቋመውን ሞረሽ ወገኔን እና የድርጅቱን መሪ አቶ ተክሌ የሻውን፡-

« እንደ አለመታደል ትልቁን ሕዝባዊ ተልዕኮ ለማሳካት የግል ስምትን ተቆጣጥሮ ያነገቡትን እላማ ከማስቀድም ይልቅ ትንንሽ የጎረቤት ሰበዞችን መምዘዝ በሚያስቀድመው፣ አዲሱን ትውልድ ለማድመጥ ጀርባቸው የተደፈነና እንቅምለታለን የሚሉትን ወገን የማይወክል ፤ ጥበብ የራቀውና ዲፕሎማሲያዊ አቀራረብ የተለየው ፖለቲካ በማራመድ ተለዋዋጭን የአካባቢያችንን ሁኔታ ገምግሞ ተመጣጣኝ አቋም ይዞ መገኘት በሚያስፈልግበት ወቅት በአሮጌ የታሪክ ቡሉኮ ተጀብኖ ዘመኑን ያልዋጀ ሃሳብ ይዞ አማራን ያህል ህዝብ አደራጃሁ ብሎ ማሰብ ቀልድ መሆኑ ሊገባቸው አለመቻሉ ያስገናልም፤ ያሳፍራልም።»

ብሎ ማንጓጠጥ የፖለቲካ ብስለትን አያመለክትም።

ለዐማራው ተወላጅ፣ የሻቢያው መሪ አቶ ኢሳይያስ አፈወርቂም ሆነ ሚቹ የወያኔዎቹ መሪ አቶ መለስ ዜናዊ የአንድ ሃገራዊ ሁለት ገፅታዎች ናቸው። ለእኔ አምባገነኖች «የኢትዮጵያ ታሪክ ተብሎ የተጻፈው ሁሉ የዐማራ ደብተሮች የለቀለቁት ተረት ተረት ነው፤ ኢትዮጵያም ከመቶ ዓመት ያልበለጠ ታሪክ ያላት ምኒልክ የፈጠራት ናት።» የእነርሱ ደቀመዝሙር መሆናቸውን በአደባባይ ያወጁት አቶ ኃይለገብርኤል አያሌውም የዐማራው ድርጅት የሞረሽ ወገኔ መሪዎች «በአሮጌ የታሪክ ቡሉኮ የተጀበነ» ናቸው። አቶ ኃይለገብርኤል ባላዩት እና በማያውቁት ነገር ስለሻቢያ ቅዱስነት እና ለኢትዮጵያውያን የነፃነት ትግል አጋርነት ይህን ያህል ገፍተው ጥብቅና ቆመዋል። ሆኖም ሻቢያን ጠንቅቀው የሚያውቁት እና «በሻቢያ ድጋፍ ወያኔን ታግለን መጣል እንችላለን» ብለው አምነው ወደ ኤርትራ አቅንተው የነበሩት ግለሰቦች የሚሰጡት የዐይን ምስክርነት የእርሳቸውን ተቃራኒ ነው። በተለያዩ ጊዜያት «የኢትዮጵያ ሕዝብ አርበኞች ግንባር» በመባል በሚታወቀው ድርጅት በአመራር ላይ የነበሩ እና ያሉ፡- ፕሮፌሰር ሙሔ ተገኝ፣ አቶ መልኬ መንግሥቴ፣ አቶ ልዑል ቀስቅስ (በ 1997 ዓ.ም ምርጫ የፓርላማ ተመራጭ ነበሩ)፣ አቶ አሰፋ ኃይሉ (በዐማራ ክልል የምክር ቤት ተመራጭ የነበሩ)፣ እና ሌሎችም በተደጋጋሚ እንደገለጹት ሻቢያ ምንጊዜም ጠላትነቱ የማይሸር ፀረ-ኢትዮጵያ እና ፀረ-ዐማራ ድርጅት ነው። እኔህ ሰዎች በሻቢያ ዕርዳታ ወያኔን እናስወግዳለን ብለው፣ ከሁለት እስከ አሥር ዓመታት በኤርትራ በረሃዎች ተንከራትተው ነበር። ሆኖም አቶ ኃይለገብርኤል ጥብቅና የቆሙለት ኢሳይያስ አፈወርቂ እና ጭፍሮቹ አንዲት ጋት እንኳ አላንቀሳቀሱባቸው ስላሉ ተስፋ ቆርጠው እና ሕይወታቸውን አስፈላጊ ባልሆነ ሁኔታ እንዳያጡ በመስጋት ዳግም ተሰድደዋል።

በቅርብ ጊዜ ከግንቦት 7 ወታደራዊ ክንፍ ተለይተው ከወጡት አባሎች መካከል፡- ሸታዬ (የቅፅል ስም ቼንጌራ፣ የወታደራዊ ክንፍ የአስተዳደርና ፋይናንስ ኃላፊ የነበረ)፣ ማስረሻ (የቅፅል ስም አባስ፣ የወታደራዊ ሥልጠና ኃላፊ የነበረ)፣ ኮስሞስ (የወታደራዊ ክንፍ የሕዝብ ግንኙነት ኃላፊ የነበረ)፣ ቴዎድሮስ ስዩም ኃይሌ (የቅፅል ስም ምኒልክ)፣ እና ሌሎችም ወደ ኤርትራ አቅንተው የግንቦት 7 ታጣቂ ኃይልን ከተቀላቀሉ በኋላ የሻቢያን የአገታ ሕይወት አምልጠው ወጥተዋል። ስለሻቢያ መሠሪነት እና ፀረ-ኢትዮጵያነት እኔህ ኢትዮጵያውያን ወጣቶች የሰጡትን የዐይን እማኝነት አቶ ኃይለገብርኤል እስከዛሬ አልሰሙ ይሆን?

ምክር ለአቶ ኃይለገብርኤል፡- የዐማራውን ወጣት ለሻቢያ እና ለወያኔ የሥውር ህይወት የዕርድ ጉረኖ ከሚያቀርቡ እርስዎ ራስዎ ወደኤርትራ ሄደው ትግል ይጀምሩ እና ምህሌ ይሁኑ። ምናልባት ከተሳካልዎት ተከታዮች ያገኙ ይሆናል። ሆኖም እርስዎ ከጀርባ ሆነው ብሶት ላይ ያለውን ዐማራ ለሌላ የከፋ ዕልቂት አይግፉት።

በዚህ የታሪክ አጋጣሚ ተጠቅመው፣ በኢትዮጵያውያን በጠቅላላ እና በተለይም ደግሞ በዐማራው ተወላጆች ላይ በተጋረጠው የኅልውና አደጋ ላይ የሚሳለቁትን ዝም ብሎ ለማለፍ አይቻልም። ስለዚህ «በሻቢያ ድጋፍ በወያኔ ላይ የትጥቅ ትግል አካሄድን ኢትዮጵያን ነፃ እናወጣለን» የሚሉ «የአየር በአየር ፖለቲከኞች» አደብ ሊገዙ ይገባል።

በተለይ ለዐማራ ወጣቶች፡- ዐማራው በታሪኩ ካጋጠሙት የኅልውና ፈተናዎች መካከል ባለፉት 24 ዓመታት ያለፈበት እጅግ የተወሰነበት ምዕራፍ ነው። ስለሆነም ይህንን የፈተና ጊዜ ለማለፍ ጽናትን እና በራስ መተማመንን ይጠይቃል። በተለይ ደግሞ ለዐማራው እና በጠቅላላ ለኢትዮጵያውያን መሠረታዊ እና ታሪካዊ ጠላቶች ከሆኑት እንደ ሻቢያ ዓይነት ድርጅቶች ሥርዓት ይገኛል ብሎ ማመን፣ አንድም ቁልነት ሲከፋም እጅግ መሠሪነት ነው። በመሆኑም የዐማራ ወጣቶች ከእንዲህ ዓይነት ዓላማ አራማጅ፣ ኃላፊ መሣሪያን ከሆኑ የሣር ውስጥ እባቦች ራሳቸውን ሊያርቁ ይገባል።

(amorawwubneh1933@gmail.com)።